

Jak wspomagać rodziców w rozpoznawaniu zainteresowań zawodowych u dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym (I i II etap edukacyjny)?

Zamość - rok szkolny 2018/2019 r.

dla czego?
po co? jak?

Dlaczego należy wspierać rodzica w rozpoznawaniu zainteresowań zawodowych u dzieci ?

Globalizacja oraz wyzwania stawiane przez szybko zmieniającą się rzeczywistość /na rynku pracy/ powodują, że edukacja i wychowanie, bardziej niż kiedykolwiek, powinna wyposażyć młodego człowieka

w wiedzę na temat jego zainteresowań zawodowych. Winna też koncentrować się na rozwoju osobowości, umożliwiającej mu szybką adaptację do zmian.

Rozporządzenie
Ministra Edukacji Narodowej
z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa
zawodowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1675).

Poradnia

Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290 i 1669)

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

Pomoc uczniowi w wyborze szkoły i zawodu obejmuje 4 obszary:

-
1. Poznawanie własnych zasobów.
 2. Świat zawodów i rynek pracy.
 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.
 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Poznawanie własnych zasobów

1. Stan zdrowia.
2. Zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe.
3. Własne ograniczenia.
4. Aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju.
5. Hierarchia wartości.

Świat zawodów i rynek pracy

1. Wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakteryzowanie wybranych zawodów.
2. Porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców.
3. Wyjaśnianie zjawisk i trendów zachodzących na współczesnym rynku pracy.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

1. Analizowanie oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, z wykorzystaniem dostępnych źródeł informacji.
2. Analizowanie kryteriów rekrutacyjnych do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów.
3. Określanie znaczenia *uczenia się przez całe życie*.

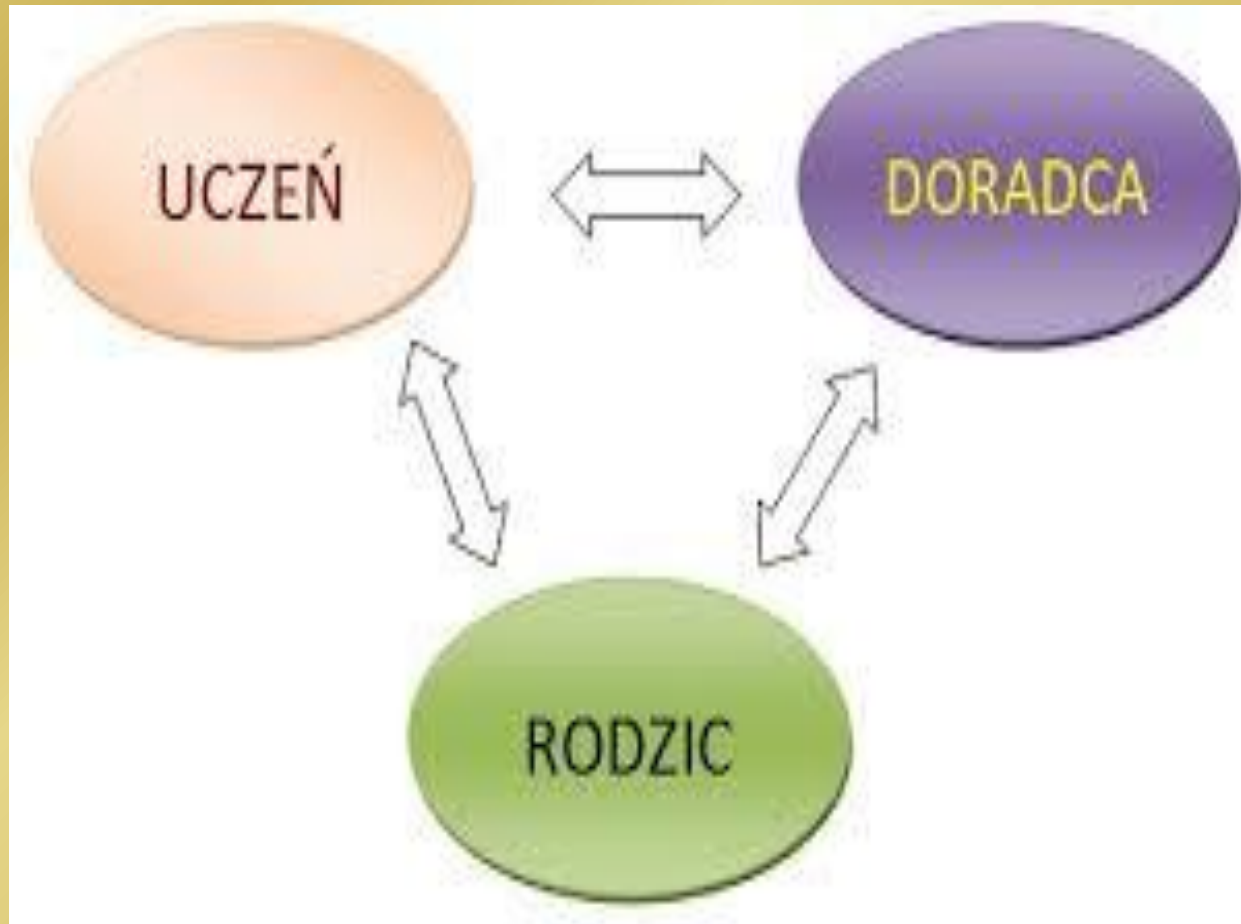

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

1. Dokonywanie wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym.
2. Określanie celów i planów edukacyjno-zawodowych, z uwzględnieniem własnych zasobów.
3. Planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, z uwzględnieniem konsekwencji podjętych wyborów.

KTO?

Pierwszymi doradcami dziecka są rodzice.

- 80% spośród badanych uczniów /B.Wojtasik/ wskazuje na rodziców, jako najlepszych doradców.
- Najczęściej najpierw wskazywana jest matka, potem ojciec, dopiero później wychowawca klasy lub kolega/koleżanka.
- Profesjonalni doradcy zawodowi, psycholodzy, pedagodzy byli przez uczniów wybierani na ostatnim miejscu.

Wpływ rodziców może być pozytywny,
jak też negatywny.

Rodzic partnerem

Dziecko jest uznawane przez niego za jednostkę twórczą i samodzielną, która potrafi pokierować własnym losem, ale w pewnych sytuacjach może potrzebować pomocy.

Tacy rodzice zazwyczaj życzliwie odnoszą się do wybranych zainteresowań, profesji, wzmacniają i utwierdzają dziecko w podjętej decyzji.

Rodzic dyrektywny

Uważa, że on wie najlepiej, jaki zawód powinno wybrać ich dziecko.

Rodzice nie zawsze są obiektywni, zdarza się, że nierealnie oceniają uzdolnienia swoich dzieci, a w konsekwencji doradzają im zawody, które przewyższają ich możliwości.

Rodzic liberalny

Nie wtrąca się do wyborów dziecka, pozostawiają mu wolną rękę i swobodę działania. Nie oceniają, nie kontrolują, nie pouczają.

Są 2 kategorie postawy liberalnej:

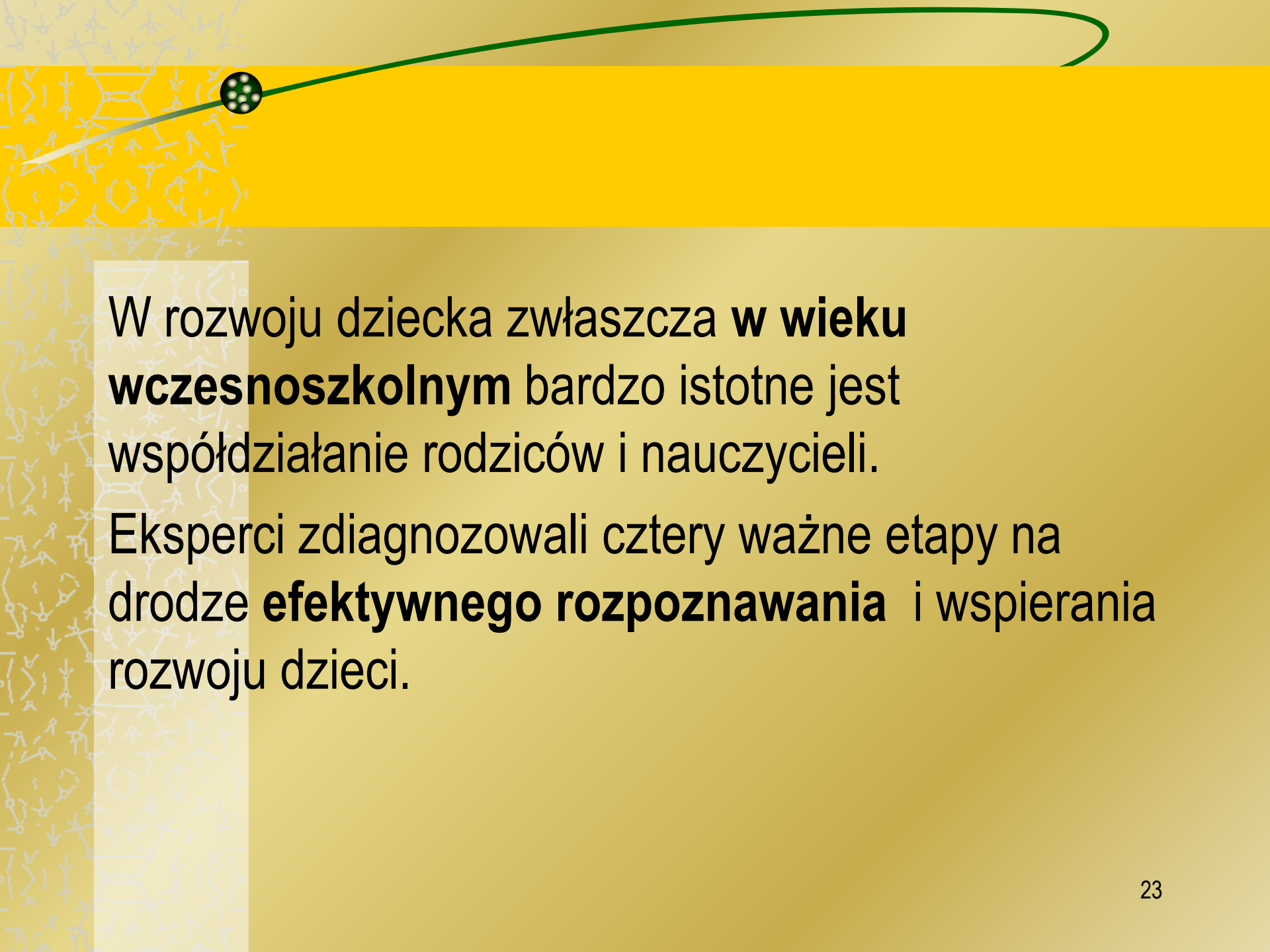
1. Bierna-uważają, że są niekompetentni i nie mogą pomóc
2. Wspierająca- wiedzą, że ich dziecko poradzi sobie najlepiej, a oni jedynie pobudzają do aktywności.

Jak rodzic może wspierać dziecko w wyborze drogi kształcenia, w tym w rozpoznawaniu zainteresowań zawodowych?

1. Uświadomienie sobie, jak postrzega swoją rolę w tym trudnym procesie i czy docenia jej znaczenie dla przyszłych losów dziecka.
2. Obserwacja dziecka w różnych sytuacjach życiowych, od najwcześniejszych lat życia.
3. Wspieranie, a nie wyręczanie dziecka w dokonywaniu ciągłych wyborów (dzieci uczą się podejmować decyzje przez podejmowanie decyzji a nie przez słuchanie poleceń).

Jak rodzic może wspierać dziecko w wyborze drogi kształcenia?

4. Nauka otwartości i elastyczności na nowe doświadczenia życiowe, a nie trzymanie się sztywno dokonanych wyborów.
5. Zachęcanie dziecka do aktywności w rozwijaniu swojej tożsamości poprzez samoobserwację, samointerpretację, wykorzystanie niezaplanowanych zdarzeń /poprzez zadawanie pytań skłaniających do refleksji/.
6. Optymizm, przyzwolenie na popełnianie błędów, umiejętność radzenia sobie z porażką to również ważne elementy w podejmowaniu decyzji zawodowych.

W rozwoju dziecka zwłaszcza **w wieku wczesnoszkolnym** bardzo istotne jest współdziałanie rodziców i nauczycieli.

Eksperci zdiagnozowali cztery ważne etapy na drodze **efektywnego rozpoznawania** i wspierania rozwoju dzieci.

-
1. Krok pierwszy to pogłębiona obserwacja i analiza potrzeb dzieci,
 2. Krok drugi to przejście do etapu motywowania,
 3. Krok trzeci to wdrożenie,
 4. Krok czwarty to utrzymanie chęci rozwijania zainteresowań.

Rady dla rodzica

Weź dziecko pod lupę – zaobserwuj, czym się interesuje i rozbudzaj jego kreatywność.

Dziecko wychowane w duchu kreatywności jest odważne, ma poczucie, że poradzi sobie w najróżniejszych sytuacjach.

Osoby kreatywne są najczęściej optymistami – gdy napotykają przeszkodę, szukają twórczego sposobu na jej pokonanie, wierzą w swoje pomysły i możliwości.

Jakie pytania dotyczące dziecka powinien zadać sobie rodzic?

- Co lubi robić? Jakie prace wykonuje chętnie, a których nie lubi?
- Jakie wykazuje umiejętności?
- Jakie ma zainteresowania, czym zajmuje się w czasie wolnym?
- Czy jest towarzyskie, otwarte, wrażliwe, a może nieśmiałe, czy może lubi dominować?
- Jakie ma zdanie o sobie?

Teoria Marka Savicasa – badacz poradnictwa kariery

Kariera każdego człowieka ma charakter subiektywny, a jej planowanie powinno następować poprzez tzw. „biograficzną refleksyjność”.

Ludzie budują swoją karierę poprzez nadawanie znaczeń doświadczeniom zawodowym i aspiracjom, włączając je do projektów życiowych.

Wielkie rzeczy mają
zazwyczaj

małe początki

GO TEAM 21

Poradnia
psychologiczno
pedagogiczna nr 1 w Zamościu

Urszula Juszcak
psycholog, doradca zawodowy

Ewa Bondyra
psycholog, doradca zawodowy

*P*oradnia psychologiczno pedagogiczna nr 1 w Zamościu

 ul. Okrzei 24
22-400 Zamość

 84 639 56 99; 84 639 07 09

 <http://pppnr1zamosc.pl>

 e-mail: pppnr1@pppnr1.enetia.pl